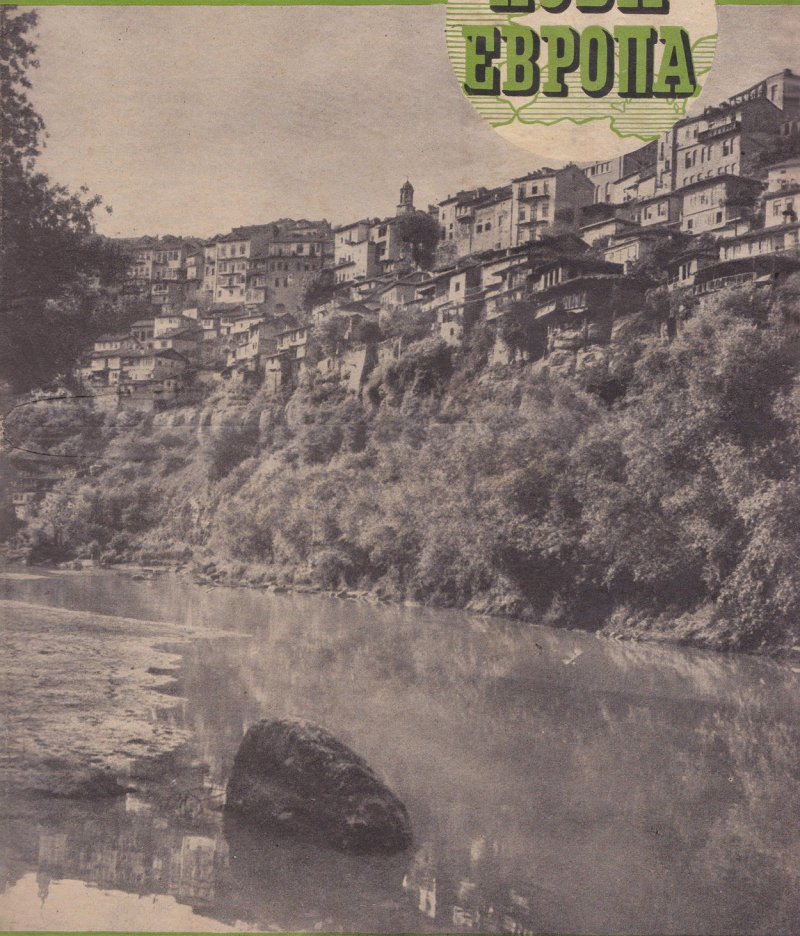

НОВА ЕВРОПА

Цена 3 лева.
Für Deutschland
40 Pf.

ТРУДЪ И БОРЧЕСТВО

отъ проф. Хунке

Отъ започването на първата Свѣтвоя война изживяватъ единъ следъ другъ Германия, Европа и его вече цѣлата земя въ областитѣ на стопанството и стопанската политика единъ нагледенъ урокъ, който е толкова пъленъ съ най-горчиви поуки за отдѣлнитѣ хора и за народитѣ, колкото отъ друга страна позволява перспективи отъ грамаденъ размѣръ. Трудътъ и борчеството се показватъ при това все повече като основи на истински животъ.

Ние застъпихме като първи въ националсоциалистическото схващане разбирането, че положениятъ трудъ представлява основата и богатството на едно народно стопанство и че, следователно, правото върху труда трѣбва да бѣде винаги крайгълънъ камъкъ на всѣки единъ нравственъ правенъ редъ. И ние знаехме, че това познание ще стане веднажъ архимедовата точка, съ която се премахва старото капиталистично стопанство, така че по-добре би било да се правятъ отъ златнитѣ запаси консервени кутии, отколкото да се криятъ и пазятъ.

Съ принципа на бранноспособността като основа на цѣлия животъ не стои другоиче. Само свободни народи ще се радватъ сами на плодетъ на своя трудъ. Обаче, единъ народъ, който не притежава никаква свобода, ще трѣбва да се откаже върху частъ отъ своя трудовъ доходъ въ полза на другъ народъ, който тоя му взема по пѣтя на силата. Защото хлѣбъ не расте въ безвъздушно пространство на едно отвлѣчено стопанство, а на нашата земя. И съ това бранноспособностъ и хлѣбъ си принадлежатъ безусловно.

При обсъждане на европейското развитие, трѣбва да не се забравя на първо мѣсто, че прокарването на европейската стопанска общностъ е съвсемъ естествено и значи безуслов-

но възможно възродително явление. Единъ кратъкъ стопанско-исторически прегледъ върху последнитѣ 450 години, които сж изтекли отъ слизането на Христофоръ Колумбъ върху Коралскитѣ острови на Западна Индия, дава ясно да се схване това.

На първо мѣсто е неоспоримо, че Европа до 1492 бѣ живѣла отъ собствена сила и при това бѣ изградила голѣма своя култура и стопанство. Чисто стопански откритията нѣмаха никакво значение за европейското стопанство дори за следнитѣ столѣтия, освенъ вносъ на корени и благородни метали.

Всички нации на Европа иматъ дълъ отъ сътрудничество въ откриването на чужди континенти. Преди всичко, обаче, при това Германия постави на разположение свои организатори, войници и работници.

Но сжщевременно трѣбва да се установи, че рѣзка за рѣзка съ това постижение вървѣше разстройването на Европа. Три факти при това биятъ веднага въ очи: създаването на свѣтвното стопанство значеше загуба на стопанската самостоятелностъ на Европа; изграждането на огромни колониални притежания се свърза съ разпадането на Райха като европейски факторъ на реда; а прокарването на англосаксонското схващане за стопанството означаваше разрушение на европейската стопанска общностъ. Тия три тези трѣбва тукъ накжсо да бждатъ изложени и доказани.

Не може да се отрече, че чрезъ грамаднитѣ възможности презъ море континентътъ Европа ни стана неинтересенъ въ едно изумително кжсо време. Ако, наприимѣръ, въ началото на 19. столѣтието всичкитѣ памукъ на Съединитѣ щати можеше да се превози въ единъ тогавашенъ корабъ, то по-късно все по-бързо

Проф. Хунке

и по-бързо се измѣстваше основата за прехрана и суровини отъ Европа въ Новия свѣтъ и другитѣ континенти. Така станахме материално зависими отъ това, което сами ние създадохме. Тогава внезапно американското жито бѣше наше жито, американският памукъ нашъ памукъ, и навреѣ се заговори тогава изведнажъ: какво казва Америка за това? Хиляди години, обаче, е било другояче.

Решително бѣ при това, че загубата на стопанския суверенитетъ на континента вървѣше рѣзка за рѣзка съ загубата на политическия суверенитетъ. Защото по сѣщото време, когато откритията разшириха нашия кръгъзоръ съ цѣль единъ свѣтъ, провали се и политическиятъ редъ на нашия континентъ, който Германският Райхъ му бѣ давалъ столѣтия наредъ, и който обезпечаваше на всички европейски народи тѣхнитѣ народности, културни и стопански ценности. Съ пропадането на Райха се премѣсти центърътъ на тежестта въ покрайнитѣ държави на Европа: къмъ Испания, къмъ Франция, къмъ Холандия и накрай къмъ Великобритания. Но най-лошото въ това развитие бѣше, че Великобритания смѣташе като необходима предпоставка за реда въ презморскитѣ области политическата немощъ на континента. Така казваше английскиятъ министъръ-председателъ Солсбъри, напримѣръ, при основаването на началото за равновесието на силитѣ въ Европа: „Ние не се стремимъ къмъ никакво разпредѣление на области, а само къмъ едно раздѣлие на превъзвешеното.“

Къмъ загубата на стопанския суверенитетъ и къмъ началото за равновесие на силитѣ дойде като трето проникването на англосансконското схващане за стопанството и се наложи на практика и въ всички висши училища. То застѣпваше следнитѣ начала:

1. Върху това, което става стопански на земята, решава господството на пазара. Цената е отговорниятъ регулаторъ въ стопанското предприятие. 2. Който има капитала, владѣе върху стопанскитѣ блага, има тѣхното притежание и определя производство и потреблѣние. 3. Международната великодушностъ стана решителна parola. Хора отъ всички народи и раси можеха за въ бъдеще да се заселитъ тамъ, дето тѣ върваха да сж намѣрили най-доброто мѣсто за стопанската

си дейность, т. е. тамъ, дето ще има по-евтини производствени условия и най-евтини разности по превоза.

Последицата на това стопанско схващане бѣше непознаването на истинския ваятелъ на стопанския животъ, защото това сж народъ и просторъ. Въ едно селско стопанство се разбира отъ само себе си, че всички сж зависими единъ отъ други и всички си помагатъ. Но въ Европа живѣше оттогава всѣка държава, всѣка професия и всѣко предприятие по свои собствени интереси.

Европа бѣ станала едно географско понятие.

Географското понятие Европа, обаче, е на пѣтъ да направи мѣсто на единъ политически фактъ. Решителнитѣ стопански категории на това развитие ще сжществуватъ въ туй, че на мѣстото на индивида сѣква народътъ, на мѣстото на свѣтовния пазаръ — жизнениятъ просторъ и на мѣстото на капитала — организацията на труда.

Явно е, че тия три начала ще иматъ своето практическо въздействие.

На първо мѣсто чрезъ изчерпването на продуктивнитѣ сили на народитѣ ще последва обща промѣна на производствата въ смисѣла на тѣхното разширение. Не ще се произвежда вече само това, което позволява свѣтовниятъ пазаръ, но това, което допускатъ силитѣ на народа и простора. Би могло почти да се каже, че на мѣстото на свободата на стопанството сѣква свободата на труда.

Отъ друга страна цѣльта на бждещото стопанско сътрудничество е общността на жизнения просторъ (жизненопространствената общностъ). Ако Германскиятъ Райхъ, напримѣръ, чрезъ автархизиране отъ голѣмъ размѣръ премѣсти тежестта на своето стопанство пакъ въ своя държавенъ просторъ, то това бѣ политическата предпоставка на стопанското самосъществуване на Европа. Но не бива да се забравя при това, че едновременно съ изчерпването на собственитѣ сили вървѣше образуването на все нови връзки съ другитѣ европейски народи, доколото тѣ избочи изглеждаха възможни. Точно тъй и малкитѣ нации въ Европа не бива да останатъ въ неяснота, че и тѣ зависять отъ своитѣ сѣседи и, значи, трѣбва да се съобразяватъ съ тѣхъ.

Основно нови ще бждатъ въ тая европейска

стопанска общност условията на пълната работа и покритие на жизненонеобходимите блага. За мен не подлежи на никакво съмнение, че опитът на германския народ, че от собствена сила и въз основа на нови стопански познания е достигнал степенята на пълната работа, ще даде и на други народи съфдствата за едно по-добро занимание, и че прокарването на голѣмитѣ европейски задачи, обусловени от откриването на важни части на континента, ще привлече сили въ единъ размѣръ, за които само малцина днесъ си правятъ една вѣрна представа. Съ това, обаче, европейскитѣ народи ще се освободятъ тогава отъ пролетарската безправност. Отъ сжщото стопанско значение ще бжде искането да бждатъ достижими ония блага, които сж жизненонеобходими. Искането е ясно само по себе си, защото какъвъ по другъ смисълъ би могло да има понятието за жизнения просторъ, ако не тоя на всегашенъ достъпъ до жизненонеобходимитѣ блага. Развитието на всички собствени стопански сили на една нация и допълнението имъ чрезъ стопанското постижение на приятелски и достъпни и въ тежкъ случай сѣседи сж значи нормалнитѣ стопански основи и едновременно необходимитѣ членове въ осигурителната верига на всѣки единъ народъ. Значението на това искане е сжщо така ясно.

Ясно е, че съ тия въздействия на европейската стопанска общностъ започва една съвсемъ нова епоха за Европа. Ясно е сжщо,

че прокарването на новитѣ начала ще трѣбва да преодолѣе много пречки.

Но ние не бива да се оставимъ да бждемъ отклонени отъ каквито и да е пречки отъ пътя къмъ създаване на жизненопространствена общностъ. По пътя къмъ нова Европа досега бѣ стигнато едно състояние, което е почти необикновено.

Общата нужда ни позволява да схванемъ общи европейски проблеми. И за мене не може да подлежи на съмнение, че никой народъ на европейския континентъ не може да се изтръгне отъ голѣмото решение, за което днесъ се води борба.

За сериозността на часа, както и за голѣмитѣ възможности за цѣла Европа не сжществува никакво съмнение: ние всички се боримъ за нашия голъ животъ. Каквото нѣкога европейски хора създадоха презъ море, за повечето отъ тѣхъ е безвъзвратно загубено. Каквото ни остави сждбата — родина, семейство и мѣсто за работа, защищаваме сега на европейския континентъ. Отъ насъ зависи, дали ние още веднажъ ще изградимъ единъ новъ свѣтъ на европейски духъ и европейска кръвъ и дали ще си осигуримъ новъ животъ и ново благополучие. Очертаанията на тоя новъ свѣтъ сж предъ насъ. Дали сами ние ще изградимъ страната, зависи отъ насъ, отъ нашата воля и отъ размаха на нашитѣ сили. Ние трѣбва, както бѣ казалъ Фридрихъ Ницше, да бждемъ преди всичко войници, за да не загубимъ като търговци нашия кредитъ.

БЕРЛИНСКАТА ФОЛКСОПЕРЪ

отъ Д-ръ Вл. Войводовъ

Едва преди две столѣтия настѣпни голѣмитѣ разпѣтъ на художественото музикално творчество, на което дължимъ богатството на симфоничната и драматична музика отъ Баха, Хайдена до Моцарта, Бетовена, Глука, Верди, Вагнера и редица още голѣми майстори на тона.

Обаче, въ продължение на десетилѣтия това тоново богатство бѣ изключително достойние на дворцитѣ и салинитѣ на князетѣ и остана съвсемъ чуждоза широкитѣ обществени срѣди.

Вина първа направи презъ 1740 г. починъ за публични концерти, на които се изнесоха

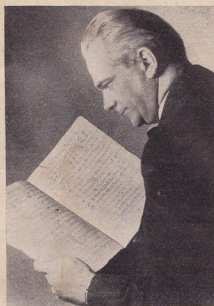
много отъ творбитѣ на класическитѣ майстори. Този починъ вече се разви въ твърде широки размѣри, публичнитѣ прояви на музикалното изкуство се провеждатъ въ повечето случаи съ спекулативни цели, бесистемно и оставатъ безъ особено значение за ония резултати, които би трѣбвало да очакваме, за да се постигнатъ по виши обществено възпитателни задачи.

Трѣбва да се подчертае, че отъ музикалното изкуство можемъ да очакваме, наистина, по-

добни резултати само тогава, когато неговите прояви биват организирани и провеждани, така че да могат да станат лесно достояние за всички обществени сфери. То ще стане наистина оня нравствено обществен възпитателен фактор, за който се пише и говори, само когато като слънчевите лъчи огрѣва и стопля всеобщо сърцата.

От тези идеи са вдъхновени днешните ръководители на духовната просвета на Германския Райх и редица инициативи от десет години насам показват какъ планомѣрно и съ голѣмо съзнание за обществен дълг се прилагат те на дѣло.

Подобна е и инициативата на Германското министерство на пропагандата и на организацията „Сила чрез Радост“ за основаването на най-младия оперен театър „Фолкс-оперъ“ въ Берлин през 1935 г. въ сградата на бившия „Театър десъ Вестенсъ“. По своите задачи и уредбата си този институт е наистина пръв и единствен не само въ

Ерих
Ортманъ

Foto: Willott

Германия, но и въ цѣлия свѣтъ изобщо. Той е пръв сподучлив опитъ да се разтворят широко вратите на оперната зала за ония

Главенъ цитендантъ на Фолкс-оперъ

слушатели изъ народнитѣ срѣди, които, поставени отъ самото естество на работата и на живота при по-тежки материални условия, далечъ отъ духовния животъ, иматъ най-голяма нужда отъ благотворното въздействие на музиката.

Въ продължение на шестъ години, подъ ръководството на просвѣтения и енергиченъ главенъ интенданъ, генералмузикдиректоръ Ерихъ Ортманъ, бившъ генералинтендантъ на Данцигския театръ и съ съдействию на отличнитѣ свои сътрудници — диригенти, сценични майстори и художници, този оперенъ театръ е показалъ вече съ блестящата си артистична дейность, че отговаря напълно на своето предназначение като истински просвѣтителенъ институтъ за работния народъ. Тукъ достъпътъ на слушателитѣ изъ широкитѣ народни срѣди не е нито случаенъ, нито времененъ. Достатъчно е да споменемъ само, че 90% отъ всички 1,600 мѣста въ залата на театра сж опредѣлени изключително за работници отъ организацията „Сила чрезъ Радостъ“ срѣщу достъпни цени 1 марка (включително съ програма и гардероба), за да се види, че наистина тукъ грижата е отправена именно къмъ ония, за които до сега най-малко е мислено.

Трѣбва, обаче, да се подчертае веднага и това, че популярността на този театръ не само не е повлияла ни най-малко отрицателно върху художественото ниво на представлениата, но напротивъ, тя е вдъхновявала винаги ръководителитѣ и е будила у тѣхъ още повече съзнанието и амбицията да дадатъ на своитѣ слушатели изкуство, което по отношение на стила и общото изпълнение, не отстъпва въ нищо, въ сравнение съ онова въ другитѣ първостепенни германски театри.

Репертоарната политика сжко така е проведена тукъ съ строго опредѣленъ планъ и огледъ да се даде възможность на слушателитѣ да чуютъ най-хубавитѣ сценични творби отъ всички епохи и стилове — отъ Глука до Моцарта, Верди, Вагнера и всички други голѣми представители на оперното творчество въ Германия и другитѣ страни.

Отъ голѣмата редица, около 43 различни творби, изнесени до сега на сцената на Фолкес-оперъ, ние бихме могли да посочимъ нѣкои постановки, които могатъ да се смѣтатъ като

образци на художествено музикално и сценично изпълнение:

Титусъ, Кози фанъ Туте, Вълшебната флейта отъ Моцарта, Кавалерътъ на розата отъ Рихардъ Штраусъ, Алчеста отъ Глукъ, Орлеанската дѣва отъ Верди и др.

За постигане на този резултатъ театрътъ разполага съ добре подбранъ артистиченъ персоналъ отъ 40 пѣвци и пѣвици, оркестъръ отъ повече отъ 100 души, хоръ сжщото число и балетъ отъ 30 танцори и танцорки. Освенъ това, за пробуждане по-голямъ интересъ у слушателитѣ, всѣка нова постановка е предшествувана съ подходяща беседа, целяща да разкрие вътрешния смисълъ и да уясни особенія стилъ на писата или изобщо на творчеството на автора. За тази целъ се издаватъ и специални брошури за достъпно съдържание. Заслужава да се отбележи сжщо, че днесъ, следъ шестгодишната си дейность, берлинската Фолксоперъ е успѣла вече да съзбуди такъвъ голѣмъ интересъ къмъ това изкуство, че при всѣко представление залата е препълнена съ възторжни слушатели, за които подобни духовни прояви сж станали вече насжщна духовна нужда. Излишно е да се подчертава до каква степенъ това е насърчително за по-нататъшнитѣ инициативи отъ подобно естество, предприемани съ огледъ на затвърдяване ония духовни и нравствени добродетели въ народнитѣ срѣди, които сж най-сигурна гаранция за силтеността на националната общность на германския народъ, върху която отъ десетъ години насамъ се изгражда неговата всестранна мощъ.

При случаятъ, който ни се удаде да размѣнимъ мисли съ музикокултурния младъ драматургъ и режисоръ д-ръ Хансъ Хартлебъ ние извлѣкохме сжщо впечатление за живия възторгъ и дълбокото съзнание за обществения националенъ дългъ, отъ който сж проникнати всички дейци въ този институтъ и за духовното другарство, което цари при задружната работа въ него.

Това е още една гаранция, че този институтъ, заемащъ вече едно отъ виднитѣ мѣста въ общия културенъ и нравственъ възходъ на Германия, ще изпълни отлично ония задачи, които инициаторитѣ за неговото основание сж очаквали отъ него.

СУЕЦЪ - стопанскополитически символъ

отъ Ернст Дрюшеръ

Когато преди година и нѣщо английската политика използвава бѣсния сръбски шовинизъмъ, за да нанесе върху Райха нападателенъ ударъ откъмъ Югоизтока и така да облекчи военно острова, започна противъ волята на виновниците германската акция, която доведе противното отъ това, което се възнамѣряваше отъ английска страна. Германскиятъ скокъ до Критъ съ единъ ударъ хвърли източния сръдиземеноморски просторъ въ огъня на германо-италианската заплаха. Ако за англичанитѣ до тогава североафриканската война не бѣше нищо друго освенъ единъ епизодъ, който като желано смущение на южния италиански фронтъ бѣ лесенъ за носене, то сега картината се промѣни твърде бързо. Английската пропаганда тогава преждевременно заговори за „битката на Суецъ“, но по-късно и при най-добра воля не бѣше възможно да се изхвърли понятието Суецъ извънъ военнитѣ прегледи. Въ Лондонъ на всѣки случай не се и подозираше, че съ това прибързано наименуване на Суецъ се изпреварваха фактитѣ, но все пакъ бѣ засегната една тема, която съществено интересуваше общественоста.

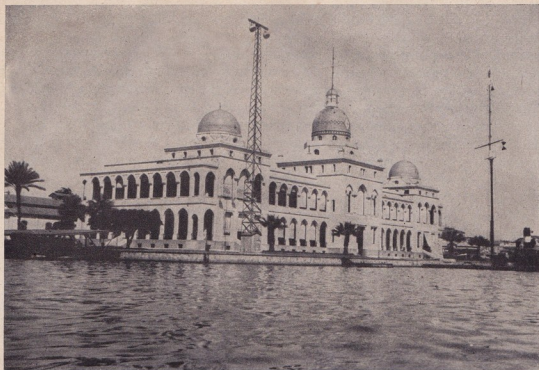
Междувременно условията тукъ се измѣниха изъ основи. Египетъ и Суецката областъ

станаха мѣста, отдето англичани и американци подготвятъ своитѣ акции. Пъктътъ презъ Сръдиземено море, тъй важната артерия на британската империя къмъ изтокъ, е преграденъ. Замлъкнаха бомбастичнитѣ „успѣхи“ срещу Ромель — германски бомби улучваха доста често въ египетския просторъ важни военни съоръжения и транспортни пътища. Кайро, „вратата за Ориента“ е затворена. Англичанитѣ се запознаха и тукъ съ германското начало, че врагътъ ще бѣде нападанъ, дето и да бѣде срещнатъ.

Противникътъ желаше да открие фронтъ въ Югоизточна Европа, който далечъ не стана фактъ. Забележителното е, че въ случая не се касае само за едно военно поражение, което водѣше отъ Бѣлградъ презъ Критъ за Суецъ, но и за стопанскополитическо отъ пръвъ разредъ. Пропъждането Англия отъ европейския континентъ чрезъ балканския походъ — и сѣщо така въ Северна Африка въ източна посока — привлече погледа върху Египетъ и Суецкия каналъ и върху тѣхното значение като исторически важенъ възелъ на британската търговска политика. Безъ Сръдиземено море наистина Суецкиятъ каналъ е мъртва вода, но голѣмото съсрѣдоточаване на англо-американски сили въ оня просторъ показва

Суецкиятъ
каналъ съ
Портъ Саидъ

*Зданието на
управлението на
Суецкия канал
във Порт Саид*

предостатъчно, какво значение приписват въ Лондонъ на тоя пѣкъ за изтока не само въ военно отношение. На ясно сѣ несъмнено върху това, че и безъ възможността за използване на Суецкия каналъ въ настоящето тукъ би могла да се реши английската съдба въ една съществена частъ. Пѣкътъ къмъ Суецъ е откритъ само откъмъ югъ. Колко той се цени въ военно отношение и сега, показва обстоятелството, че американцитѣ изпращатъ тукъ бойни сръдства, които имъ сѣ тѣй необходими по други точки на земята.

Страната Египетъ при това е станала съвсемъ случайно чрезъ Суецкия каналъ наковалина за английския чукъ. Но нейната съдба въ миналото и сега е школки примѣръ за английската фраза „закрила на малкитѣ народи“, за приказката относно правото за самоопредѣленіе, за свобода и демокрация. Отъ земята, дето текатъ „млѣко и медъ“, стана една зле гледана и потисната колония, която е само сръдство къмъ империалистична цель. „Египтизирането“ стана отдавна политическо нарицателно име. Какво има да страдатъ страната Египетъ и нейнитѣ жители заради Суецкия каналъ, за тоя „нервъ въ мозъка на Англия“, както бѣ казалъ Бисмаркъ.

Колко много Англия използваше монополното си положение, що се отнася до Суецкия

каналъ, се вижда отъ обстоятелството, че за минаване презъ канала тя създаде безмилостни лихварски такси. Въ 1888 г. бѣ сключена конвенция между великитѣ сили, въ която бѣ гарантирано свободното ползуване на канала отъ всички велики сили по всѣко време. На практика това изглеждаше винаги съвсемъ друго, а високитѣ такси бѣха рожби не само на английската стръвъ за печалби, но ползувателътъ трѣбваше постоянно да бѣде на ясно, че е зависимъ отъ милостта и благоволието на Англия. При пѣтнишкитѣ кораби тия такси възлизаха именно на 20 до 25 на сто отъ пѣтнишкитѣ билети. Германия и Италия напразно се опитваха да добиятъ тукъ какво годе влияние. Въ 1938 г. вносикитѣ на Италия възлизаха на четвъртъ отъ цѣлия приходъ на канала. Съ удоволствие се вземаха италианскитѣ пари, но не се и помисляше да се признае на Италия нѣкакво влияние върху канала и неговитѣ права на владение. Врата къмъ свѣта би трѣбвало да бѣде каналътъ, обаче, английскиятъ империалистиченъ гладъ за властъ направи отъ него едно-странчивъ инструментъ на английското своеволие.

Значението на Суецкия каналъ се освѣтлява отъ факта, че общото движение на стокитѣ, които минаватъ презъ него, възлизааше въ

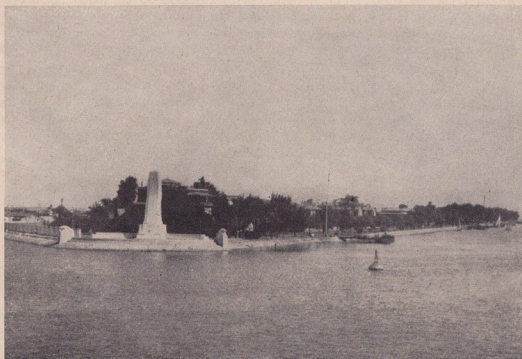
годините 1930 до 1937 средно годишно на 25—30 милиона тона. Отъ 34 милиона тона стоки, минали презъ канала въ 1938, се падатъ само на Англия 17,4 милиона неторегистъръ тона. Отъ това се вижда, какъ извънредно голѣма е била английската търговия съ изтока преди войната. Второ мѣсто презъ 1938 год. заемаше Италия съ 4,6 милиона неторегистъръ тона, следваше Германия на трето мѣсто съ 3,1 милиона неторегистъръ тона. Тия числа показватъ ясно, колко много трѣбваше да бждатъ заинтересувани Германия и Италия за Суецкия каналъ. Що се отнася до броя на корабите, които сж преплавали канала презъ 1938 год., то Англия стои начело съ 3028 кораби. Следваха 984 италиански и 499 германски кораби. И други държави се ползуваха отъ канала, само че при сжществено по-слабо участие.

При обсъждане значението на Суецкия каналъ не бива да отменимъ обстоятелството, че жтѣтъ презъ носъ Добра надежда и въ мирно време не бѣ съвсемъ изоставенъ. Високитѣ такси принуждаваха много държави да пращатъ своите кораби по южноафриканския жтѣ, който бѣ по-изгоденъ, ако времето не играше мѣрдавна роля за транспортитѣ. Отъ това установление трѣбва да се преценяватъ статистичните числа за ползуването на

Суецкия каналъ. Ако нѣкога се премахне английскиятъ монополъ върху канала, то положението ще се развие въ полза на канала. Вижда се какво голѣмо значение може да има Суецкия каналъ за бждещата свѣтвна търговия, когато бжде сломена порочната английска принуда.

Като особено характерно за снабдяването на Англия искаме да наведемъ тукъ превозването на минерални произведения отъ изтока презъ канала, и то военноважни минерали. Презъ 1938 год. бѣха превозени общо 1,6 милиона тона, отъ които 655,000 тона манганова руда, 208,000 сурово желѣзо, 159,000 тона бокситъ, 92,000 тона калай, 90,000 тона цинкъ, 84,000 тона медъ, 76,000 тона хромъ, 69,000 тона олово и др. Това сж количества, които за военното снабдяване сж отъ извънредно значение. Разбира се, тия материали ги нѣма днесъ Англия не толкова поради преградата на Суецкия каналъ, колкото поради шеметните успѣхи на японците въ Източна Азия.

Преди години Суецкиятъ каналъ можеше да стане изходна точка на най-важни решения. Когато Италия водѣше своята Абисинска война, Англия си играеше съ мисълта да затвори канала. Мусолини не остави тогава никакво съмнение, че едно такова затваряне на канала би било за него основание за война.

Входъ за Суецкия
каналъ — гледанъ
откъмъ Суецъ

Англия не се чувствуваше тогава достатъчно силна. Тя не затвори канала, но погълна огромните такси, които Италия тръбваше да внася за своите транспорти и муниции на юг. Това, разбира се, тръбваше да бъде за последен път, че Англия можеше да се радва на своята позиция въ Египет срещу чужди народи. Тогава притъмняваше на Англия, че тук има един съвсем застрашен пункт на империята, и тя засили своята военна позиция според възможностите. Тя върваше също, че съ предните постове Гибралтар и Малта е осигурила доста-

тъчно пътя през Суец за изток. Само че тая надежда бѣ напразна, както го видѣхме вече. Германо-италианският натиск въ Срѣдиземно море обезцени Суецкия каналъ за Великобритания. Той сега има една доста гротескна служба — презъ него минаватъ откъмъ югъ подкрепленията за тая сетна твърдина въ Срѣдиземно море. Управата на канала, чиито фантастични дивиденди бѣха нѣкога типичен примѣръ на плутократична алчностъ, не може вече да покрива разносикѣ. — Съ новия свѣтъ, който се издига, се поглѣде досегашното опредѣление на Суецкия каналъ.

Културната мисия на Съединенитѣ щати

На мнозина е известно, съ каква скрита програма Съединенитѣ щати влѣзоха въ днешната война. За Рузвелтъ не бѣ достатъчно да поставя за причина само заплахата на американския континентъ отъ силите на Осиа. За да засили пропагандата за влизането на Америка въ войната, изготвена бѣ подробна програма, въ която бѣ изказано ясно претенцията за свѣтовното господство на Съединенитѣ щати въ свѣтъ. Говореше се не само за защита на човѣшките права и на личната свобода, но особено и за културните задачи, които предстояли на Северна Америка. Посочваха се успѣхитѣ на американския филмъ, славѣше се свѣтовното значение на американската музика и театрален животъ и същевременно се отправяха нападки срещу културнитѣ неприатели въ странитѣ отъ Осиа.

Свѣтътъ бѣ още повече изненаданъ, когато неодавна дойде съобщението отъ Америка, че Метрополитанската опера въ Ню-Йоркъ, най-големиятъ и единствения оперен театър въ Съединенитѣ щати, била затворена. Като причина за това бѣ оповестено липсата на парични срѣства. Частнитѣ приятели на изкуството, които финансирали този институтъ, не били вече съгласни да покриватъ разносикѣ на предприятието. Този фактъ хвърля една ясна свѣтлина върху действителното положение въ Съединенитѣ щати. Нѣколко седмици водене на война бѣха достатъчни, за да изчезне отъ обществения животъ на Съединенитѣ щати най-представителниятъ и същевременно единствениятъ постояненъ институтъ на изкуството отъ този родъ. Каква ли е била тази културна воля, която при първата голяма обременителна проба капитулира? Познавачи на положението въ Америка винаги сж твърдили, че въ Съединенитѣ щати изкуството служи само за задоволяване на суетни желания и случайни богатши.

Този фактъ доказва още единъ път, че една такава препенка е била правдива. Но да продъл-

жимъ по-нататък. Затварянето е последвало не само поради финансови причини, но заради това защото прииждането на европейскитѣ артистични сили, които сж били собствено атракция на метрополитанската опера, вследствие на войната, бѣ спрѣно. Съ това ние поставяме прѣстъ въ самата рана на така наречената американска култура. До днешъ днешенъ Америка живѣе изключително отъ културата на Европа. Бомбастичнитѣ музеи на Съединенитѣ щати сж препълнени съ картини на европейски художници. Северна Америка нѣма нито единъ голѣмъ художникъ. Американскиятъ филмъ, американскиятъ театъръ, както и американскиятъ музикаленъ животъ живѣха, доколкото може да се вземе за сериозно, изключително отъ онѣзи артисти, които идваха отъ Европа. Разбира се, затова Америка имъ плащаше голѣми заплати и танцими, но доларѣтъ бѣ единствениятъ, който ръководѣше американизма къмъ това предприятие на изкуството.

Не се знае просто, върху какво да се чуди човѣкъ. Върху наивността на известни американски фразеолози или върху тѣхната безсрамностъ, да претендиратъ предъ свѣта за културна мисия.

Единъ погледъ само върху изкуството въ Европа е достатъченъ, за да има човѣкъ ясна представа, къде сж изворитѣ на действителната култура. Въ Германия, напримѣръ, има не само едно постоянно театрално предприятие, но не по-малко отъ 215 непрекъснато играещи театрални предприятия, които се обслужватъ съ едно число отъ 350 обзаведени театрални здания. Въ тѣзи здания стоятъ кръгло 329,000 мѣста на разположение, числото на настаненитѣ на работа въ тѣзи предприятия влизала на 41,000 души. Какъ се е отразила при това войната, която тукъ продължава вече три години — не както въ Америка нѣколко седмици, показва обстоятелството, че при започване на войната въ тѣзи театри сж били настанени на работа 38,000 души, при това съ три хиляди по-малко отколкото днешъ. П. П.

ЗА БЛАГОРОДСТВОТО НА ТРУДА

Посещение въ една голѣма германска печатница

отъ Викторъ Мьокешъ

Бѣ време и то не отдавна, когато една своеобразна преценка на труда водѣше до опасни напрежения и противоречия между принадлежащитѣ къмъ разнитѣ професии работници и спѣваше обособяването на националното единство. Изкуствено се създаде, напримѣръ, пропасть между физически и умствени работници, докато селянинътъ образуваше едно строго разграничено съсловие, което съвсемъ не искаше да се сдружи съ първитѣ две.

Затова голѣмъ напредѣкъ за отношенията въ трудовия животъ представлява въ Германия онова ново мѣрило, което прави излишно всѣко по-нататѣшно класифициране и посочва ясно и разбрано, че всѣки трудъ въ служба на общността носи благородство въ себе си и отъ гледище на всеобщността е равноцененъ и равноразреденъ.

Колко това е право, показва работата въ една печатница, дето е трудно да се постави граница между „физически и умствени работници. Нека, прочее, посетимъ печатницата, дето се приготвя нашето списание „Нова Европа“, за да се убедимъ на самото мѣсто, колко умствено напрежение се изисква дори отъ единъ обикновенъ словослагател. Това е голѣмата печатница Аугустъ Призъ въ Лайпцигъ, прочута по това, че може да печата книги, списания и вестници на езика на всички народи, които разполагатъ съ азбука. Тукъ се печата „Нова Европа“ само отъ нѣмски работници, които не знаятъ български. Даденитѣ тукъ за пояснение картини сж достатѣчни, за да потвърдятъ мисълта ни за висотата и чудовищната вързина на работата въ тази печатница. Дори тоя скромнъ изборъ показва, какво езиково и техническо знание и умение е обединено въ печатницата, която представлява една работилница на духа въ най-благородния смисълъ на думата, дето се изпълняватъ порѣчки отъ цѣль свѣтъ.

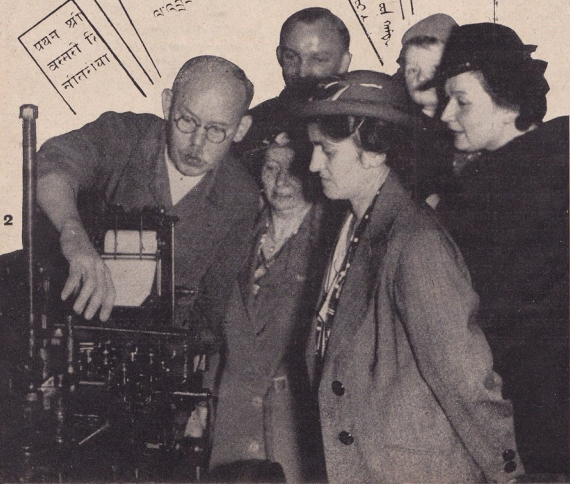
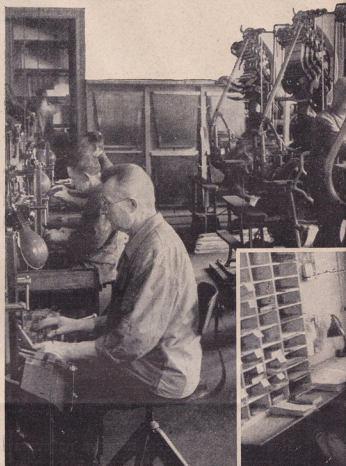
Узнаваме въ разговоръ съ рѣководителя на печатницата, че тя се развила отъ съвсемъ скромни наченки до днешния ѝ видъ; сега тя дава работа на повече отъ 400 души, почти всички специалисти въ своята областъ. Основана въ 1800 г., печатницата постоянно се е старала да си набави толкова чужди шрифтове (букви) и тѣй да обучи своитѣ словослагатели езиково, че да може да отпечата всѣкакви книги на всички културни народи, както това би станало у самитѣ тѣхъ. Заслужава да се изтъкне обстоятелството, че обучението не се ограничава въ механичното или зрительно запаметяване на буквитѣ — въ последно време повече се залѣга върху това, словослагателитѣ, коректоритѣ и печатаритѣ да сж запознати съ културния и духовенъ животъ, съ историята и географията на странитѣ и народитѣ, които даватъ порѣчки въ печатницата. Така се създаватъ близки отношения между германскитѣ работници съ ония, често твърде отдалечени народи, за които е опредѣлено дѣлото на тѣхния духъ и рѣче. Тия отношения се поддържатъ и усъвършенствуватъ чрезъ пътуване на персонала въ съответнитѣ страни, при което за печатницата е безъ значение, дали тѣ сж съседни на Германия или пъкъ сж отвѣждъ окана, при нормални политически условия, разбира се.

По тоя начинъ печатницата Аугустъ Призъ отбелязва постижения, които сж намѣрили признание и отличие на голѣмитѣ народни и международни изложби. Презъ 1875 г. въ Дрезденъ, 1888 г. въ Мюнхенъ печатницата е отличена съ държавната награда, презъ 1894 г. въ Антверпенъ, година по-късно въ Амстердамъ и презъ 1897 г. въ Брюксель тя получава златния медалъ и въ 1914 г. на Бугра въ Лайпцигъ — почетната награда. Печатницата постига своето усъвършенствувание. Презъ 1937 г. презъ седмицата на книгата печатницата е оценена като „Образцово книгопечатане“.

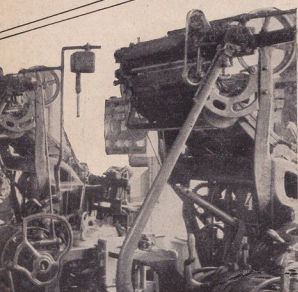
За благород

ལྷོ་ཅི་དང་བྱེད་མོ་གཤིས་ཀྱི་མིང་
 བཞི་ཚང་སྤྱི་ཐབས་ལ་སྤྱི་ཐབས་
 བས། ། མིང་གིས་ཐོང་མ་མཁུ་ཡིན་
 ། ལྷོ་ཅི་དང་བྱེད་མོ་ཐོང་མ་མཁུ་
 ཡིན་མིང་གི་ཐོང་མ་མཁུ་ ། མིང་
 ཡིན་མིང་གི་ཐོང་མ་མཁུ་

ТВОТО НА ТРУДА

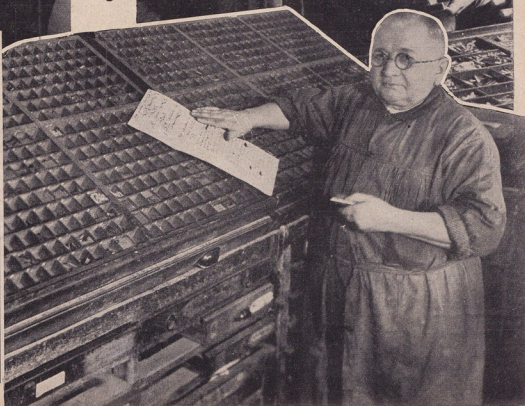

- 1 Лицевата страна на печатницата
- 2 Посещение на близки на работника
- 3 Линотипна машина
- 4 Коректори на работа
- 5 Обучение на младите
- 6 Словослагател предъ каса съ арабски букви
- 7 Монотипна словослагателна машина

5

6

Днес печатницата принадлежи към „националсоциалистическият образцови предприятия“ на Германия, едно означение, което се дава само на такива предприятия, при които постиженията въ работата сж на висотата си, както и вътрешното управление, хармоничното живене на работниците помежду имъ и другарското отношение между ръководството на предприятието и тѣхъ.

Започваме съ отлично освѣтената зала на словослагателитѣ, центъръ и душа на печатницата. Предъ неизгледна редица отъ млади и стари словослагатели, мже съ сериозни, одухотворени лица, задъ чиито чела се крие толкова знание и умение, че по нѣкои въпроси знаятъ повече отколкото ученитѣ отъ съответната специалност или езикъ. Изисква се не обикновено прилежание и обичъ, за да се разчете правилно наученъ ръкописъ на чуждъ езикъ. Не единъ авторъ е изказалъ сърдечна благодарност на фирмата, когато отъ една неразгадаема натрупаност отъ ръкописни букви, иероглифи или клинообразни белези излѣзе чисто и ясно като кристалъ печатното произведение предъ неговитѣ очи. Какво значи да се печати книга на чуждъ езикъ, достатъчно е да кажемъ, какво впечатление правятъ каситѣ съ бележитѣ на китайската азбука — тѣ сж ни повече ни по-малко отъ 8,000 завъртлукъ. Словослагателтъ е поставенъ предъ тежка задача, когато трѣбва да нареди ясно и разбрано единъ ръкописъ на тоя езикъ. И все пакъ единъ младъ словослагателъ, който има работа съ тия каси, ни увѣрява, че за около две години е научилъ да чете всѣки китайски ръкописъ и да го нарежда почти безъ грѣшки.

Предъ друга каса стои по-възрастенъ работникъ. Той е майсторъ на тежкитѣ арабски и сродни шрифтове и при това несторъ на предприятието, къмъ което принадлежи повече отъ петдесетъ години. До тамъ отива привързаността къмъ фирмата, че нѣкое отъ децата и внучетата работятъ въ сжщата професия и въ сжщото предприятие.

Непосрѣдствено до словослагателската зала се намиратъ други по-малки помѣщения, дето се намиратъ словослагателнитѣ машини. Чудото въ случая е, че има вече машини и за нѣкои отъ най-древнитѣ езици съ много

буквени белези. Това означава голѣмо облекчение за словослагателитѣ.

По-нататкъ сж помѣщенията съ печатарскитѣ машини. Тѣ сж тѣй усъвършенствувани, че почти не се нуждаятъ отъ човѣшка обслуда. И автоматичното броене на отпечатанитѣ екземпляри отъ 1 до 999 е абсолютно безпогрѣшно.

Въ едно помѣщение, обезпечено срещу всѣки шумъ отъ машини и други източници, работятъ съсрѣдоточени коректоритѣ. Тѣхнитѣ езикови и шрифтови познания сж колкото се може по-голѣми отколкото ония на словослагателитѣ, защото тѣ трѣбва да поправятъ грѣшкитѣ при словослагането, които като неканени дяволи се подвизаватъ особено въ чуждитѣ езици. Разбира се, има и работилници за обучение на нови млади словослагатели въ „черното изкуство“, както се нарича книгопечатането отъ старо време. Ние добиваме впечатлението, че всички тия работници и работнички се чувствуватъ не само добре и щастливи, но и се отнасятъ помежду си като членове на едно голѣмо семейство. Тѣ представляватъ единъ живъ организъмъ, въ който всѣки отдѣленъ членъ знае своята функция, съгласува я съ другитѣ и така става необходимъ и равноцененъ съ тѣхъ.

Не по други сж впечатленията ни отъ хигиеничната, социална и културна уредба на предприятието. Въ горния етажъ намираме голѣми свѣтля помѣщения съ опрѣснителни ястия и пития — тукъ работничитѣ при предприятието получаватъ всѣки день топла храна, тукъ си устройватъ общи срѣщи, дето се проявява оркестрътъ на печатницата и нѣкои артистично надарени работници и работнички. Богата библиотека съ подобрани за прочитъ книги отъ германската и чуждата литература и съ книги по печатното дѣло. Има съоръжения, които служатъ за тѣлесното здравеопазване и засилване — отъ хубавото спортно игрище до диатермията и изкуственото слънцеоблъжване. Отпускитѣ сж най-щедро уредени, така че всѣки работникъ заедно съ семейството има възможностъ да си отпочине продължително и добре. Социалната грижа на работодателя не се ограничава въ случая само за работничитѣ, но тя се простира и върху тѣхнитѣ семейства.

ХИРУРГИЯ НА МОЗЪКА — ЧУДО ВЪ ЕДИНЪ ГЕРМАНСКИ ЛАЗАРЕТЪ

отъ Л. фонъ Сабо

В... — простъ, малтък ландшафтъ въ околността на Берлинъ. Жилища посрѣдъ градини, радости вили, нѣколко спокойни малки магазини. Всичко прави едно тѣй мирно-временно впечатление, сякашъ вълнитѣ на войната не сж и досегнали тоя малтък градъ срѣдъ китна зеленина. Едва ли нѣкой би допустналъ тукъ сществуването на лазаретъ. Лазаретътъ въ В..., едно отъ ония постижения, съ които германската военна медицина се особено гордѣе, не се отличава по нищо отъ прѣснатитѣ тукъ въ зеленина къщи. Може би въ началото е билъ сжко една вила — съвсемъ не прави впечатление да е била предназначена за болница, дори и по сегашната си вътрешна уредба. Една рентгенова зала, друга малка операционна, нѣколко болнични стаи, това е всичко. Но така е добре! Тукъ, дето животътъ се бори съ смъртта въ истинския смисълъ на думата, всѣка външна особеност не би била на мѣстото си. Лазаретътъ В... е уреденъ за тежко ранени, за ранени въ мозъка, за които въ друга болница едва ли би се намѣрило спасение. Затова той е и относително тѣй малтък — само за около 70 до 80 ранени. За щастие, само малцина отъ тежко раненитѣ се нуждаятъ отъ помощта на най-голѣмитѣ германски специалисти по операциитѣ на мозъка.

Д-ръ Пацигъ ни обяснява съ нѣколко думи задачата на лазарета, хода на лѣкуването и дори ни представя нѣколцина отъ своитѣ пациенти. Челото на единъ войникъ показва кржгла дупка, голѣма колкото една петмаркова монета, задъ която се вижда, какъ мозъкътъ се движи въ ритѣма на сърдечния ударъ. И тоя боленъ може да върви, дори да говори. Тая извънредно сполучлива операция е направилъ д-ръ Лемке, младъ специалистъ по мозъка, съ когото началникътъ д-ръ Пацигъ е тѣй гордъ. Д-ръ Лемке по видъ не ще да е по-възрастенъ отъ 32 години. Ако, обаче, сждимъ по неговото свежо младежко лице, бихме му дали само 20 години. Той обича

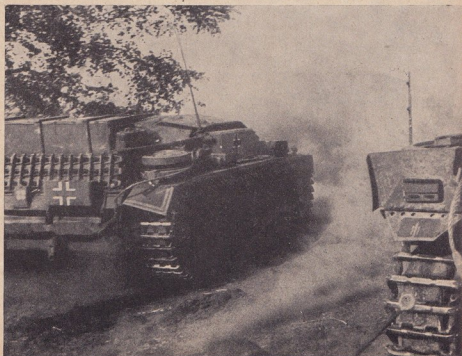
тихата, усрѣдна работа. Очевидно му е неприятно да изстѣхва на предно мѣсто. Така той съвсемъ не говори за своето изкуство, а се ограничава да ни посвети въ най-новитѣ постижения въ хирургията на мозъка.

Най-важното помощно срѣдство на модерната хирургия на мозъка е рентгеновиятъ апаратъ. Най-голѣмото постижение при мозъчнитѣ операции е методата на вкарване въздухъ въ мозъчнитѣ кухини. По тоя начинъ тѣ се отпечатватъ върху рентгеновата плоча съ всичкитѣ си измѣнения. Хирургътъ не се осланя на предположения — той може да почне операцията при точна диагноза. Тоя способъ бѣ познатъ още преди войната.

Тѣкмо въ последно време мозъчната хирургия е обогатена съ едно ценно постижение. Природата отдѣля заболѣлитѣ мозъчни части отъ здравия мозъкъ съ раздѣлящи ципи. Тия защитни ципи, единъ видъ чужди елементи вътре въ мозъка, можеха да се премахнатъ отъ досегашната хирургия, като се разсичаха заедно съ въпроснитѣ мозъчни части. Днесъ медицината е вече въ положение да отстрани тия ципи, безъ дори да докосне останалия мозъкъ. Д-ръ Лемке е скроменъ човѣкъ, не обича многото думи, но ние подозираме, че той за сега е единичиятъ, който може да извърши тая операция.

Дали поменатиятъ пациентъ ще запази за презъ цѣлъ животъ ужасния отворъ въ челото?

Изъ борбитѣ около Харьковъ — Щурмови орждия срещу врага

Не — отговаря д-ръ Лемие. Подобни случаи отдавна не представляват вече мъчнотия за медицината. Касае се само за едно костно „присаждане“ — обикновено ребрена кост. Тръбва, обаче, да се изчака пълното оздравяване на мозъка, защото в никакой случай той не бива да се изложи на инфекционна опасност.

Тия двама лѣкари, д-ръ Пациг и д-ръ Лемке, говорят сѣ една тѣй естествена самопонятност за чудесата на мозъчната хирургия, каточели се касае за най-простата работа на свѣта. При това спокойно може да се твърди противното, дори само като се взематъ подъ съображения безбройнитѣ възможни усложнения. Мозъчнитѣ наранявания сѣ свързани най-много съ различни парализи, сѣ загубата на говора или възможността за спомняне, сѣ нередовности въ дейността на стомаха и бѣбрежитѣ. Отъ това пъкъ произлизатъ редица частични проблеми, които при отдѣленъ случай изискватъ особено лѣкуване. Фактътъ, обаче, че за лѣкуването на 70—80 пациенти стои на разположение персоналъ отъ 30 до

Настѣпление на герм. пехота около Харковѣ

foto: PK. Kirsche-Preuss-Hoffmann

Генералфелдмаршалъ фонъ Бокъ на фронта около Керчь

40 души, показва ясно, че болнитѣ се гледатъ добре. Всичко човѣшки възможно, всичко, което науката може да постави въ служба на човѣшкия животъ, се прави за пациентитѣ на тоя малъкъ лазаретъ.

Съ това, обаче, още не всичко е направено. Науката и човѣшката любовъ придружава войницитѣ и вънъ отъ лазарета. Защото ако тѣ могатъ да вървятъ, все пакъ голѣма частъ отъ тѣхъ не бива да се разглеждатъ като здрави хора. Мозъчни части, ранени отъ пушечни изстрели или гранатни парчета, не може и хирургията да възстанови. Лѣкуването на появилитѣ въ връзка съ мозъчнитѣ наранявания парализи и душевни смущения принадлежи вече къмъ дейността на други специалисти. За изпълнение на службитѣ, смутени отъ нараненитѣ мозъчни части, трѣбва да се привлѣкатъ други мозъчни центрове. Това е вече задача на лѣкари по нервни болести и здравни педагози. Ония пациенти, които сѣ загубили своя говоръ, своята възможностъ за помнене (паметъ) или има още да страдатъ подъ паралитични явления, отиватъ въ друго

Навсѣкжде, кждето се говори за лѣкар-
ства, химикали и реагенти, името
MERCK има голѣма тежестъ

E. Merck

CHEMISCHE FABRIK • DARMSTADT • Осн. 1827

лѣчебно заведение. Д-ръ Пацигъ ни показва доброволно и тоя институтъ. Следъ около единъ часъ пжтуване съ автомобилъ пристигаме въ А. . . , едно отдалечено предградие на Берлинъ. И тукъ естественостъ и образцова чистота.

Тукъ се прилага едно нематериално сръдство за лѣчение търпението и волята за животъ на гледания, скуката на пожертвувателната човѣшка любовъ отъ страна на лѣчителитѣ. Ако г. подпоручикътъ е забравилъ да говори, не остава нищо друго, освенъ пакъ да привикне къмъ говоръ. Единъ опитенъ педагогъ му помага, по цѣли часове, день изъ день, съ безмѣрно търпение. Пациентътъ ни бѣ представенъ и трѣбва единъ видъ да положи изпитъ за наученото отъ миналия день. Подпоручикътъ се опитва да каже „майка“ — въ началото прозвучава малко нѣщо не-сръчно, но после напълно безпогрѣшно. Подпоручикътъ трѣбва да почне да се учи на говоръ точно тамъ, дето е почналъ преди двацѣтъ години.

Най-добре сж пациентитѣ, които трѣбва да бждатъ освободени отъ известни парализи.

Тѣхната задача се заключава единствено и само въ това да упражняватъ непрестанно парализиранитѣ членове. Лѣте дълтъ престой на открито, спортъ — институтътъ разполага съ гимнастическа зала, да, дори и съ собствени лодки — зиме рѣчна работа въ работилницата. Най-хубавитѣ рѣзи извършва единъ шивачъ. Неговата работа е въ всѣко отношение отлична и би правила честь на всѣки майсторъ-стругаръ. На всѣки случай, той се упражнява въ това майсторство повече отъ една година. Това не е никакъ дълго. Нагаждането на мозъчнитѣ центрове къмъ други функции е продължително развитие. Времето въ тоя институтъ не играе никаква роля. Една, две или повече години, болнитѣ оставатъ тѣй дълго тукъ, докато добиятъ не само необходими способности въ пълненъ обемъ, но и докато бждатъ достатъчно обучени за новата професия. Мжжетѣ, които напуцатъ тоя институтъ, се връщатъ като радостни, работоспособни люде въ живота и никога нѣма да изпадатъ въ нещастното положение да бждатъ въ зависимостъ отъ благотелността на своитѣ сънародници.

B A V
T M E S T E R

PUDER
Leichner

BONSА
KOHLSCHÜTT

BONSА

Безукорна самобрѣснѣйка

САМО ПРИ СПЕЦИАЛНИ МАГАЗИНИ!

BONSА-WERK SOLINGEN

Обезценяване на благородните метали

Обезценяването на благородните метали днес получава практическо значение. Калаят и оловото сж по-важни отколкото златото. Ако всичкото злато въ света се притежава от едног, то заради това не може вече нищо да се купува — като се вземе под внимание, че тези, които не притежават злато, сж се отказали от златната валута.

Така, днес работниците от австралийските златни мини сж настанени въ предприятията, които произвеждат оржия, тъй като производството на оржия се смята за по-важно отколкото добиването на златото.

Един американски вестник, както е известно, направи предложение, грамадните неизползвани запаси от злато да се използват за запояване на консервни кутии.

BANK DER DEUTSCHEN ARBEITG.

HAUPTSITZ

BERLIN

WALL-TRASSE 61-68

MÄRKISCHES UFER 26-34

КЛОНОВЕ ВЪ ВСИЧКИ ОБЛА-

СТИ НА ВЕЛИКА ГЕРМАНИЯ

като и въ Протектората: ПРАГА

въ генералния гувернмант: КРАКОВЪ

въ Остланд: РИГА

ФИЛИАЛНИ БАНКИ: въ страната: Ostdeutsche Privatbank A.G., Данцигъ, Langgasse 32-34, съ четири депозитни каси въ Данцигъ и 9 клонове • **Въ чужбина:** Bank voor Nederland-schen Arbeid N.V., Амстердамъ • Westbank N.V. (Banque de l'Ouest S.A.), Брюкселъ • Клонове на Westbank N.V. Брюкселъ, Антверпенъ • Постоянни представителства: Bank der Deutschen Arbeit A.G., представителство Парижъ, 28, Boulevard Haussmann

ТОГАЛЪ

Тогалъ
Таблети

се препоръчват преди
всичко при:

Ревматизъмъ
подагра
невралгии
простуда

Togal- Werke
München 8

ТОГАЛЪ ВЪ ЦЪЛЪ СВЪТЪ

Герхардъ Ташнеръ, младиятъ цигуларъ, който плени берлинската публика съ своето чародействие

МЛАДЪ ВЪЛШЕБНИКЪ

Единъ денъ се узна отъ печата, че лайпцигскиятъ диригентъ Херманъ Абендротъ, съ своя познать уесть за нови таланти, е открилъ единъ младъ цигуларъ, Герхардъ Ташнеръ, съ удивителни способности при симфоничния оркестъръ въ Бърно. Малко подиръ това, следъ щастливо пробно свирене, необикновено даровитиятъ майсторъ бѣ ангажиранъ отъ Фуртвенглеръ за първи концертмайсторъ на Берлинскитъ филхармоници покрай Ерихъ Рьонъ. Тогавъ той се яви предъ берлинската публика подъ диригентството на Фуртвенглеръ. Той свирѣше „Claironне“ отъ Бахъ. Бурни одобрения последваха свършеното изпълнение на това трудно музикално произведение. Въ вестникитъ се появиха вѣодушевени критики. На Ташнеръ се предсказва велико бъдеще. За една нощъ деветнадесетгодишниятъ Герхардъ Ташнеръ попада срѣдъ знаменитоститъ на германския музикаленъ животъ. Сѣтвонноизвестниятъ цигуларъ Вааа Прихода идва въ Берлинъ. Той свири въ Бетовенаалъ, Ташнеръ въ сѣседната зала на берлинскитъ филхармоници, при разпродадени мѣста за концертитъ и на двамата. Ташнеръ свири твори отъ Моцартъ, Бетовенъ, Бруксъ, подъ рѣководството на диригента Албертъ Битнеръ

и при съпроводъ на филхармоницитъ. Успѣхътъ е неописуемъ. Стройниятъ високъ младежъ съ буйни кѣдри омагьосва слушателитъ съ благородния си тонъ.

Герхардъ Ташнеръ е роденъ на 25. май 1922 г. въ Йегерндорфъ, Судетенландъ. Неговиятъ дѣдо е поддържалъ тамъ музикаленъ институтъ. Той дава първитъ строги уроци на своя едва петгодишенъ внукъ. После школуване при сѣтвонноизвестния виртуозъ Хубайвъ въ Будапеща. Десетгодишенъ, Ташнеръ взема участие въ едно международно състезание въ Виена и добива като „награда на младитъ“ едно свободно мѣсто въ Виенската консерватория. Скъжеременно посещава въ Виена реално училище. Неговиятъ учителъ по цигулка, проф. Бахъ, го завежда въ Бостонъ като дете-чудо, дето се нияжатъ успѣхи следъ успѣхи и дето младиятъ Ташнеръ бива боготворенъ. Презъ 1939 г. Ташнеръ се връща въ Германия и действува две години като концертмайсторъ въ Брюнъ до откриването му отъ Херманъ Абендротъ. Германската столица съ радостъ приема тоя даровитъ цигуларъ и очаква отъ него нови блѣскави постижения.

В. Шулфелдъ

Ново от стария Бернард Шоу

Скоро следъ избухването на първата Свѣтовна война, стариятъ ирландски поетъ Бернард Шоу, живѣещъ въ Англия, писа една тогава малко зачетена статия: „За последния скокъ на стария лъвъ“, въ която доказа, че Англия, противъ увѣренията на своето правителство, е подготвила отдавна войната и е очаквала само случай да нападне Германия, която била смутила, поради постоянно нарастващата си мощъ, отношението на силитѣ въ европейското равновесие, споредъ английското схващане, въ голѣма вреда на останалитѣ европейски велики сили. Бернард Шоу бѣ достатъчно ясновидъ, за да прецени правилно изгледитѣ за успѣхъ при неравното разпредѣление на силитѣ въ оная грамадна борба и предсказа въ споменатата статия между друго съвсѣмъ опредѣлено, че Германия въ борба съ „стария лъвъ“ (Англия) ще падне, не забрави всѣки случай да направи и едно предупреждение: „Но азъ съмъ социалистъ и знамъ добре, че днитѣ на лъва сѣ отминали и че и най-храбриятъ лъвъ най-сетне умира отъ куршумъ. Азъ предричамъ, че неговата победа нѣма да води като старитѣ победи до стогодишна сигурностъ; азъ знамъ, че той създаде едно по-опасно положение отколкото това преди шестъ месеци и че то може да се уреди, ако всѣка западна нация се откаже отъ мечтата си за надмощие...“

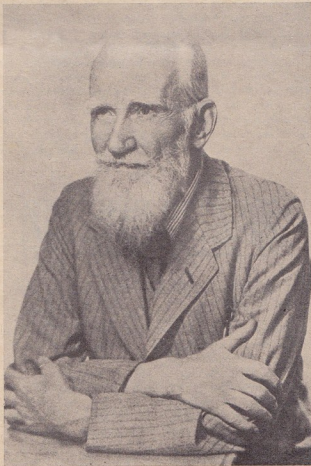
Развитието на европейската политика отъ края на първата Свѣтовна война до началото на втората потвърди предричанията на стария ирландецъ почти дума по дума. Затова е съвсѣмъ естествено, че веднага следъ влизането на Англия въ войната презъ 1939 г. той се изказа въ едно интервю, което, по интересно съпадение, бѣ разпространено тъкмо отъ московското радио: „Ако смисъла на тая война трѣбва да се види въ това, че се подготвя край на едно многовѣковно английско лицемѣрие и се разгромява английското свѣтвонно господство, то утвърждавамъ тая война отъ все сърдце и ще гледамъ съ спокойствието на единъ философъ, какъ градове, села и владения на нашето престарѣло благородничество югърватъ въ пламъти подъ бомбената градушка на неприязелски самолети.“

Следъ досегашното протичане на войната едва ли можеше да се очаква, че сѣ се измѣнили възгледитѣ на тоя поетъ-политикъ дори и въ нѣкои само точна относно английскитѣ шансове. Ако, следователно, шведското радио разпространява единъ новъ разговоръ на Бернард Шоу съ сътрудника на английския седмичникъ „Кавалкадъ“, то той не е по-малко интересенъ и съ по-малко значение за становището на Шоу. Шоу заявява именно, че британската империя, при победа на силитѣ отъ Оста, ще се сгромоляса веднага. Ако пъкъ победитѣ съюзникитѣ и Китай си вземе Хонконгъ, Сингапуръ и Бирмания, положително било, че Китай нѣма да възвърне обратно на Англия тия земи. Австралия,

въ случай че бѣде спасена отъ Съединенитѣ щати, ще бѣде на мнение, че Америка по-добре може да я защити отколкото Англия. И Индия щѣла да се откаже отъ империята, както вече сторила Ирландия. „Всичко това — заключаваша Шоу — е не само възможно, но още сега трѣбва да се разглежда като отчасти вѣроятно.“

Това звучи, всжщностъ, съвсѣмъ песимистично. Изявленията на Шоу иматъ тоя смисълъ въ края на крайщата, че Шоу смѣта дѣлото на Англия загубено, пъкъ както и да завърши войната. Защото и при благоприятенъ за съюзникитѣ изходъ, партията за британцитѣ е загубена, тъй като въ най-добрия случай — споредъ саркастичната забележка на единъ английски журналистъ — Англия ще се намира въ ролята на една страна въ процеса, която, за да спаси своето дѣло, е направила далечъ повече дългове отколкото струва самиятъ предметъ на процеса.

К. П.

Бернард Шоу

Литература и КРИТИКА

Стефан Станчев: „Разковниче на сърдцето“, София

Великолепният есеист на този млад български писател ни очудват с своята свежест, лиричeskата си страст и хубави образи, изпрънати из думата на българската родина и нейния ландшафт. От много години българската литература не е притежавала такива първично съзрци и обгорени от копнеж есета, които се четат като изповеди. Поздравяваме, авторът да се приобщи към идеите и проблемите на епохата.

Димитър Христодоров:

1. „Църквата Св. Седмочисленици в София“
2. „Тайният знак“, София

Първият труд на Христодоров е много ценен принос към историята не само на българската църква, но и на столицата, и ние бихме желали този автор да ни разкрие и други страници из тази история, тъй като той не само че познава основно исторически факти, но умее и да прониква в тяхния символически смисъл. Историята на град София, написана от него, а не от „учени“ хронисти и старомодни летописци, би била едно голямо дъло.

Втората книга на Христодоров из епохата на цар Борис и Симеон е едно сказание, въ което историческият факт се преплита с религиозния и политически мит на България. Очакваме тази хубава повест, написана в тихо благоговение пред светлината на кръста и одухотворена от една голяма тайна, да се преведе на нърски език.

Ed. Kranach: Bühnentechnik der Gegenwart
München. Verlag Oldenbourg

Написан от един от най-добрите познавачи на германската театрална техника, този двутомен труд с около 800 страници, ни запознава с сценично-техническия развой на театъра и неговите най-видни представители, с техническия персонал и театралните работилници, магазини, електрически централи, с постройката на сценични картини, с цялата машинерия, галерии, мостове, кули, уреди и способи за подражаване на естествени звукове и животни, за смелба на образи, както и за развитието светлинотехнически средства и механизми на въртящите се сцени.

Hermann Wanderscheck:
Deutsche Dramatik der Gegenwart
München. Verlagshaus Bong & Co.

Това е първият опит да се обхване съвременното драматическо творчество в Германия след 1933 г., да се посочат неговите представители, най-младите автори и особеностите на тяхните пиеси, въ които се огласява думата на днешния живот. Съблъстят език и с пълно познаване на същината и задачите на днешното драматическо творчество, авторът характеризира най-новите носители на германската драматика.

L. F. Barthel: Vom Eigentum der Seele
Jena. Eugen Diederichs Verlag

„За съкровището на душата“: тъй авторът нарича своя студиум, дълбоки и съвършени по своя стих и блъскава композиция. Въ същност, това не сж студиум, не сж научни изследвания, а съзрциания и откъслци, написани от един голям поет, застанал пред тайната на гения. Характеристиките, които той дава на германския поет Биндинг, на Ханс Кароса и Агнес Мигел, сж същински видения.

Zucht und Sitte-Schriften
Goslar. Verlag „Zucht und Sitte“

Под това заглавие горното книгоиздателство издава редица съчинения, посветени на запазването на животворните ели, расовата чистота и душевената първичност на съвременния човек, върху който още продължава да тежи злокопното въздействие на расовия хаос и изразждане от епохата на либерализма и денационализирането на народите. Видни германски личности посочват въ тази област новите задачи на културната и расовосъзнатата политика, която се грижи за здравето и бъдещето на народа.

Hermann Stegmann:
Ewiges Werden. Ausgewählte Gedichte
Stuttgart. Deutsche Verlagsanstalt

Това сж лирически изповеди и образи на голямия исторически и епически писател Херман Щегман, прочут с своето голямо съчинение върху историята на войната и с многобройните си други исторически трудове върху борбата на Германия за свобода и за една нова Европа. Пъсни, които се четат като биографията на едно благородно сърдце, обгърнато от дъха на безсмъртното и непостижимото.

M. Löpelmann: Himmel und Hölle der Fahrennden
Berlin. Verlag Paul Neff

Антология на скитнически и божески пъсни, поезия на безгрижието, на бедността и глада, на затворенската килия и на вечноното скитанчество на гордия и царствено самотен, примирен с себе си и боа, рицар. Участвуват най-големите поети скитници и божие въ световната литература от древността до ново време.

МАЛКИ НОВИНИ

Опасността от инфлация в Съединените щати

За предотвратяване на инфлацията, американският министър на финансите неотдавна е оповестил започването на една кампания, чиято цел е да се заставят 50 милиона американци доброволно да внесат 10% от доходите си въ спестявания. Освен това, правителството на Съединените щати възнамърява да премахне излишната покупателна сила, като снабдява получателите на наднищи и заплати с редовни военни бонове. По-нататък, стопанският съветници на Рузвелт предлагат един план за борба срещу опасността от инфлация. Този план предвижда стабилизиране на цените на най-важните консумативни продукти; въвеждане на една лицензова система на търговията на едро, повишаване на данъците до към шест милиарда долара, приравняване на заплатите към днешните разходи за поддържане на живота и забраняване на сделки на изплащане.

На пук на всички тези планове, паричното обръщение в Съединените щати се увеличава все повече. В третата седмица на месец април т. г. обръщението на платежните средства бях 11,61 милиона долара. През същата седмица, три години назад, то възлизаше на 8,84; 7,52 и 6,86 милиона долара.

Нови ограничения в Америка

Американското учреждение за военно производство е наредило да не се строят повече нови жилища.

Доставчиците на чай получили нареждане да изпращат само половината от своите досегашни месечни доставки, вследствие на което чайната консумация трябва да бъде редуцирана наполовина. Вестниките трябва да получават по-малко хартия и по този начин да намалят обема си. Канадското правителство, което миналата година набавяше 70% от необходимата вестникарска хартия за Съединените щати, съобщило, че то не може да поддържа износа в този обем. От първи април цената на канадската вестникарска хартия за американски купувачи е повишена с 53 долара за тоун. Общото месечно употребление на вестникарската хартия в Съединените щати възлизаше през януари т. г. на 309,350 тона и стоеше с 1 на сто повече от употребяването на такава през съответния месец миналата година.

Влиянието на евреите в Съединените щати

Ясна представа за еврейското влияние в Съединените щати се добива от една статия на американския вестник „Економика“ от месец април тази година. Този вестник съобщава, че 97 на сто от вестникарските издателства сж еврейско притежание. Сто на сто кината и театрите се ръководят от евреи. Освен това, евреите владят 76% от свободните професии, в финансовото дъло 98%, в износа 90%, в тежката индустрия 87%, а в текстилната индустрия и търговията 90%.

ТАЗИ КНИЖКА СЪДЪРЖА:

Проф. Хунне: Труд и борчество.....	2	Виктор Мьонкш: За благодарството на труда	11
Д-р Вл. Войводов: Берлинската фолксопера	4	Л. фонг Сабо: Хирургия на мозъка.....	15
Ернст Дрюшер: Суец — стопанскополитически символ.....	7	В. Щулфелд: Млад въшебник.....	20
И. П.: Културната мисия на Съединените щати	10	К. П.: Ново от стария Бернард Шоу.....	21
		Нови книги.....	22

Малки новини..... 23

Издава „Fremdsprachendienst“-Verlag G. m. b. H. — Berlin • Редактира комитетът. Адресът: Berlin, Knesebeckstr. 28

Рекламно бюро: Gesellschaft für Auslandswerbung m. b. H., Berlin NW 7, Friedrichstrasse 154 —

За България рекламните приема: д-р Николай Сиклунов, София, бул. Царца Иоанна 58

Druck der Weltsprachendruckerei August Pries GmbH. in Leipzig

Foto: PK, Ments-Scherl

Следъ безнадеждна съпротива въ пленъ. Пленени съветски войници следъ битката при Керчъ

Foto: PK, Kipper-Presse-Bild-Zentrale

Пролътната битка при Харковъ